

Achtergronddocument

Tariefmethodologie distributienettarieven 2015-2016: overzicht en discussiepunten

Brussel, 19 februari 2014

Dossier	Tariefregulering elektriciteit
Toelichting	Dit achtergronddocument is informatief/documentair en beschrijft de nieuwe tariefmethodologie die de VREG goedkeurde voor 2015-2015, alsook de ontvangen bemerkingen en reacties tijdens de diverse consultaties die de VREG hierover organiseerde. Er wordt tijdens de bespreking ook ingegaan op een aantal hangende discussiepunten voor de volgende tariefperiode.
Contactpersoon	Alexander Kaller - akaller@serv.be - 02 209 01 08 Peter Van Humbeeck - pvhumbeeck@serv.be - 02 209 01 01

1	Inhoud	
2	1 Inleiding	3
3	2 Tariefregulering distributienetten	3
4	2.1 Situering	3
5	2.2 Tariefregulering	3
6	3 Nieuwe tariefmethodologie	4
7	3.1 Bevoegdheidsoverdracht	4
8	3.2 Consultatie tariefmethodologie	5
9	3.3 Tariefmethodologie reguleringsperiode 2015-2016	7
10	4 Bespreking consultaties	9
11	4.1 Consultatie voor het voorstel van de methode tot vaststelling van de	
12	distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas	9
13	4.2 Consultatie voor het vaststellen van de methode ter vaststelling van de	
14	distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste	
15	reguleringsperiode 2015-2016	11
16		

17 **1 Inleiding**

18 Dit achtergronddocument is informatief/documentair en beschrijft de nieuwe tariefmethodologie
 19 die de VREG goedkeurde voor 2015-2015, alsook de ontvangen bemerkingen en reacties
 20 tijdens de diverse consultaties die de VREG hierover organiseerde. Er wordt tijdens de
 21 bespreking ook ingegaan op een aantal hangende discussiepunten voor de volgende
 22 tariefperiode.

23 **2 Tariefregulering distributienetten**

24 **2.1 Situering**

25 De elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders (hierna DNB) bezitten in hun werkgebied
 26 een natuurlijke monopolie op de verdeling van elektriciteit en aardgas. Het bestaan van deze
 27 natuurlijke monopolies heeft vooral te maken met de beleidskeuzes die in het verleden werden
 28 gemaakt maar ook omdat het om een kapitaalintensieve sector gaat. Het heeft er ook voor
 29 gezorgd dat we kunnen genieten van een uitgebreid elektriciteits- en aardgasnetwerk zoals we
 30 deze de dag van vandaag kennen. Monopolies zijn echter ongewenst gezien de nadelen die
 31 hieraan verbonden zijn, zoals te hoge eindprijzen, gebrek aan efficiëntie, een lagere
 32 productiviteit en een gebrek aan prikkels om te innoveren. Gezien het hier om natuurlijke
 33 monopolies gaat is het niet altijd even wenselijk of mogelijk om deze open te breken.
 34 Regulering en meer bepaald tariefregulering laat toe om in dergelijke gevallen in te grijpen.
 35 Tariefregulering moet idealiter overwinsten bij de natuurlijke monopolist weghalen en
 36 kostenefficiënte stimuleren maar tegelijkertijd ook vermijden dat vooral of uitsluitend bespaard
 37 wordt op investeringen in infrastructuur of op de kwaliteit van de diensten. Een te laag tarief kan
 38 immers broodnodige investeringen en vernieuwingen tegenhouden hetgeen op lange termijn
 39 nadelig zal zijn voor de samenleving.

40 **2.2 Tariefregulering**

41 Bij tariefregulering kan men enigszins vereenvoudigd een onderscheid maken tussen twee
 42 belangrijke soorten van prijsregulering: rendementsregulering enerzijds en inkomstenregulering
 43 anderzijds. In het geval van rendementsregulering (ook wel rate-of-return regulation) wordt er
 44 bepaald welk rendement op het kapitaal de natuurlijke monopolist, in dit geval de DNB, mag
 45 behalen. Bij een variant hierop, de cost-plus-regulering, worden de tarieven gebaseerd op de
 46 gemaakte en te maken kosten, met daarbovenop een billijke winstmarge voor het geïnvesteerd
 47 kapitaal. Elk teveel aan winst wordt door de regulator afgeroomd en als korting voor de
 48 eindgebruikers verrekend in de volgende distributienettarieven. Een tekort aan inkomsten wordt
 49 gecompenseerd door een stijging van de distributienettarieven in de volgende periode. Het is
 50 een eenvoudige en stabiele vorm van tariefregulering. Echter wordt de DNB gestimuleerd om te
 51 investeren in dure en soms onnodige netwerkuitbreidingen gezien hij in dit geval van een
 52 hogere kapitaalvergoeding kan genieten. Hierdoor is er een gebrek aan stimulans om efficiënt,
 53 doelmatig en kostenbewust om te gaan met de beschikbare middelen. Daarnaast is er de hoge
 54 moeilijkheidsgraad waarmee de regulator wordt geconfronteerd om het juiste niveau van de
 55 kapitaalvergoeding te bepalen. De regulator heeft immers altijd te kampen met
 56 informatieasymmetrie.

57 Bij inkomstenregulering (ook wel price-cap regulation) ontvangt de DNB zijn inkomsten uit de
 58 inning van de distributienettarieven zonder nacalculaties voor eventuele tekorten of
 59 overwinsten. Het niveau van deze inkomsten wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van het
 60 inflatiecijfer. Daarnaast dient de DNB gedurende de regulatoire periode zijn efficiëntie te
 61 verbeteren met een jaarlijks percentage, de zogenaamde x-factor. Deze x-factor kan op
 62 individuele basis of op collectieve basis worden bepaald, vaak aan de hand van benchmarking
 63 methodes waarbij de operationele kosten worden vergeleken met die van andere vergelijkbare
 64 ondernemingen in het binnen- en/of het buitenland. Inkomstenregulering belooft dus een meer
 65 efficiënte DNB met een hogere winst, omdat deze reguleringsvorm wel stimuleert om efficiënter
 66 om te gaan met de beschikbare middelen. Tevens wordt er gebruik gemaakt van de
 67 kwaliteitsterm q om te vermijden dat de DNBs zouden overdrijven in kostenbesparende
 68 maatregelen hetgeen ten koste kan gaan van de kwaliteit van hun dienstverlening. Ook aan
 69 deze reguleringsvorm zijn nadelen verbonden. Het is niet altijd de meest geschikte vorm om
 70 netinvesteringen te stimuleren. Het bepalen van x-factor kan ook een cruciale rol spelen in de
 71 werking van de DNB: een te soepele x-factor heeft tot gevolg dat de onderneming overwinsten
 72 kan behalen terwijl een te strenge x-factor de onderneming in financiële moeilijkheden kan
 73 brengen.

74 **3 Nieuwe tariefmethodologie**

75 **3.1 Bevoegdheidsoverdracht**

76 Ten gevolge van de 6de staathervorming (het Vlinderakkoord van oktober 2011) zijn o.a. de
 77 distributienettarieven voor zowel elektriciteit als aardgas niet langer een federale maar een
 78 gewestelijke bevoegdheid. In Vlaanderen is het sinds 1 juli 2014 de verantwoordelijkheid van de
 79 VREG om een methodologie voor de distributienettarieven uit te werken alsook om de
 80 distributienettarieven goed te keuren. Deze bevoegdheidsoverdracht laat een consistent beleid
 81 van de regulator toe gezien deze reeds de investeringsplannen in het distributienet moest
 82 goedkeuren. De transmissienetten blijven echter tot op heden een bevoegdheid van de CREG.

83 De vorige distributienettarieven werden door de CREG vastgelegd voor een periode van 4 jaar
 84 en dit vanaf 2009 tot eind 2012. Gelet op de bevoegdheidsoverdracht en op verzoek van de
 85 VREG werd er aan de CREG gevraagd om de regulatoire periode te verlengen met 2 jaar
 86 hetgeen resulteerde in een bevriezing van de distributienettarieven tot 2015.

87 De tariefmethode gebruikt door de CREG en die aan de basis lag van de vorige
 88 distributienettarieven bestond uit een combinatie van rendements- en inkomstenregulering
 89 (hybride model). De VREG heeft ervoor gekozen om deze tariefmethode niet verder te zetten
 90 en dit om een aantal redenen. Voor de DNBs was het met deze methodologie mogelijk om de
 91 kosten die vielen onder inkomstenregulering te verschuiven onder de kosten van de
 92 rendementsregulering, mits goedkeuring van de regulator. De redelijkheid en de
 93 noodzakelijkheid van deze verschuiving moest beoordeeld worden door de regulator, hetgeen
 94 niet altijd een gemakkelijke taak was. Door deze kostenverschuiving werd de DNB beloond met
 95 extra winst, ten gevolge van de mindere benutting van het budget van de kosten in de
 96 inkomstenregulering. Daarnaast bracht deze hybride reguleringsvorm extra administratieve
 97 lasten met zich mee zowel voor de regulator als de DNB.

98 Op 5 maart 2013 vond een eerste overleg plaats tussen de VREG en belanghebbenden om de
 99 overdracht van bevoegdheid m.b.t. de distributienettarieven te bespreken. Doel van dit overleg
 100 was om input te leveren voor het Groenboek Staatshervorming. Tijdens dit overleg werden een

101 aantal risico's besproken zoals: het gebrek aan gespecialiseerde kennis bij de Vlaamse
 102 overheid, onduidelijkheid over de bepaling van de in het verleden opgebouwde saldi op de
 103 balansen van de DNBs, gebrek aan tijd om nieuwe tariefmethodologie tegen 2015 op te
 104 bouwen, het risico op nood aan verdere verlenging bevrozing distributienettarieven, mogelijke
 105 rechtszaken tegen de tariefbeslissingen en de tariefmethodologie, de grenzen van de netten die
 106 niet altijd overeenkomen met de grenzen van de gewesten, gebrek aan actie door de Vlaamse
 107 Regering om de wetgeving voor te bereiden en vrees dat dit wordt doorgeschoven naar de
 108 volgende legislatuur. Beide partijen waren erover eens dat er dringend gestart moest worden
 109 met de voorbereiding van de implementatie van deze bevoegdheid zowel door de VREG als
 110 door de Vlaamse Regering om op 1 januari 2015 over nieuwe Vlaamse distributienettarieven te
 111 kunnen beschikken.

112 3.2 Consultatie tariefmethodologie

113 Op 7 oktober 2013 is de VREG begonnen met de publieke consultatie over het eerste voorstel
 114 van de methode tot vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas. Deze
 115 consultatie liep tot en met 6 december 2013. Het doel van deze consultatie was om de visie op
 116 de uitwerking van de methodologie te verduidelijken en deze ook maatschappelijk af te toetsen.
 117 Op 5 november 2013 werd hiervoor een symposium georganiseerd waarbij de belanghebbende
 118 partijen hun opmerkingen konden doorgeven in het kader van de voorgestelde nieuwe
 119 tariefmethodologie. Zowel Eandis als Infrax en Febelic hebben gebruik gemaakt van deze
 120 opportuniteit om hun visie te communiceren. Na het symposium besloot de VREG om volgende
 121 punten in overweging te nemen ter verduidelijking van de voorgestelde tariefmethodologie: de
 122 berekening van de RAB (Regulated Asset Base) verduidelijken, het meenemen van 2%
 123 afboeking van de meerwaarden als kost voor de berekening van de toegelaten inkomsten en
 124 het meenemen van het effect van de solidarisering in de doorrekening van de kosten voor
 125 certificaten.

126 In februari 2014 werd door de VREG een stand van zaken gegeven over de afgelopen
 127 consultatie van de tariefmethodologie. Naast de reacties van tien belanghebbende personen en
 128 organisaties en van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren werd ook overleg gepleegd met de
 129 Nederlandse toezichthouder ACM. Een overzicht van het aantal reacties per thema en de acties
 130 daarop door de VREG wordt weergegeven in tabel 1.

131 *Tabel 1 Overzicht 1ste publieke consultatie.*

1 ^{ste} publieke consultatie 07/10/13 t.e.m. 6/12/13		
Thema's	Aantal reacties	Acties ondernomen door de VREG
Inleiding in de consultatietekst	2	Geen aanpassingen nodig
Economische regulering van DNBs	1	Geen aanpassingen nodig
Visie VREG op economische regulering	108	7 aanpassingen 101 aanpassingen niet nodig of vragen verder onderzoek
Voorstel van boekhoudkundige voorschriften	6	1 aanpassing 5 aanpassingen niet nodig of vragen verder onderzoek

132
 133 De reacties waren algemeen van aard maar hadden ook betrekking op de tariefmethodologie.
 134 In het volgende hoofdstuk zullen de opmerkingen en de reacties uitgebreid worden besproken.
 135 De opmerkingen van de belanghebbenden en de reacties van de VREG op deze opmerkingen
 136 werden opgenomen in het consultatieverslag van 25 februari 2014 dat te raadplegen is op de
 137 website van VREG. De algemene conclusie was dat het concept van inkomensregulering met
 138 een tariefplafond behouden kon worden, mits enkele aanpassingen en voorstellen tot
 139 aanpassing. Naar aanleiding van de ontvangen reacties werd er tegelijkertijd ook een nieuwe
 140 consultatie opgestart. Deze had betrekking op twee mogelijke aanpassingen binnen de
 141 tariefmethodologie waarvoor uit de 1ste consultatie al bleek dat een verdere bevraging nodig
 142 was:

- 143 Een voorstel om het volumerisico te dekken voor de periodieke tarieven voor niet-exogene
 144 kosten met tariefdrager kWh door het inbouwen van een overgangsregeling waarbij te sterk
 145 afwijkende inkomsten (t.o.v. de toegelaten inkomsten) gedeeltelijk worden geneutraliseerd:
 146 voor de volgende regulatoire periode vloeit een overschot aan inkomsten als korting terug
 147 aan de klanten en een tekort moet door de klanten worden bijgepast.
- 148 De DNB de mogelijkheid geven om in een lopende regulatoire periode extra inkomsten aan
 149 te bieden voor de uitvoering van geplande uitbreidingsinvesteringen en/of ter compensaties
 150 van de aanleg van voorzieningen. Dit voorschot zal in de daaropvolgende regulatoire
 151 periode worden afgehouden van de toegelaten inkomsten aan de huidige waarde op dat
 152 moment.

153 De belanghebbenden konden hun opmerkingen tot 30 april 2014 overmaken aan de regulator.
 154 Op 13 mei 2014 publiceerde de VREG het consultatieverslag waarbij de reacties op de twee
 155 voorgestelde aanpassing werden vermeld en besproken. Voor het eerste luik ontving de VREG
 156 reacties van Eandis, Infrax en VVSG. De reacties van deze partijen waren unaniem nl. het
 157 invoeren van een regulatorisch saldo voor het volumerisico hetgeen door de VREG ook werd
 158 opgenomen in de huidige tariefmethodologie. Voor het tweede luik ontving de regulator enkel
 159 reacties van Infrax en Eandis waarbij beide lieten verstaan dat er nog verschillende
 160 onduidelijkheden waren rond het voorstel om een gefundeerd beslissing te kunnen nemen.
 161 Hierdoor werd er besloten om m.b.t. dit luik geen aanpassing aan de tariefmethodologie door te
 162 voeren. De VREG sloot wel niet uit dat het voorstel in de toekomst opnieuw kon worden
 163 opgepikt indien er daarvoor aanleiding zou zijn.

164 De laatste consultatieronde m.b.t. het voorstel van tariefmethodologie voor de eerste regulatoire
 165 periode (2015 en 2016) liep van 15 juli 2014 tot en met 31 augustus 2014. Voor deze
 166 consultatie ontving de VREG reacties van negen partijen vanuit de sector zelf, alsook van
 167 Eandis en Infrax en van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. Een overzicht van de ontvangen
 168 reacties per thema en de acties ondernomen door de VREG worden hieronder weergegeven
 169 (tabel 2).

170

171 Tabel 2 Overzicht 3de publieke consultatie.

3 ^{de} publieke consultatie 15/07/14 t.e.m. 31/08/14		
Thema's	Aantal reacties	Acties ondernomen door de VREG
Modellen voor economische regulering	3	2 aanpassingen 1 aanpassing niet nodig
Economische regulering door de VREG	44	10 aanpassingen 40 aanpassingen niet nodig
Algemene tariefstructuur	26	4 aanpassingen 22 aanpassingen niet nodig
Regulatorische boekhoudkundige voorschriften	2	2 aanpassingen
Rapportering door DNBs en commissaris	1	Geen aanpassingen nodig
Bijlagen	18	7 aanpassingen 11 aanpassingen niet nodig

172

173 In het volgende hoofdstuk zal er dieper worden ingegaan op de ontvangen opmerkingen alsook
 174 de reacties op deze opmerkingen door de VREG. De opmerkingen hadden naast tekstuele
 175 onduidelijkheden ook betrekking op de gekozen vorm van regulering, de aspecten rond
 176 informatieasymmetrie, de mate van inmenging van de regulator, de exogene en niet-exogene
 177 kosten, de regulatoire saldi, de x- en q-factor, ... Bij de meeste opmerkingen was er volgens de
 178 VREG geen noodzaak om actie te ondernemen. Een aantal van de opmerkingen waren echter
 179 terecht en resulteerden ook in aanpassingen binnen de tariefmethodologie. Een gedetailleerde
 180 bespreking van de resultaten van deze consultatie werd opgenomen in het consultatieverslag
 181 van 30 september 2014 dat tevens te raadplegen is op de website van de VREG.

182 Deze consultaties lieten de VREG uiteindelijk toe om de voorgestelde tariefmethodologie te
 183 vertalen naar een definitieve tekst en een definitief rapporterings- en berekeningsmodel. Dit
 184 werd bekrachtigd door de beslissing van 30 september 2014 met betrekking tot het vaststellen
 185 van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor
 186 de eerste reguleringsperiode 2015-2016.

187 3.3 Tariefmethodologie reguleringsperiode 2015-2016

188 Met de nieuwe tariefmethode gaat de VREG ervan uit dat de DNBs passend gestimuleerd
 189 zullen worden om kostenefficiënt en doelmatig te werken. Daarnaast erkent deze methode ook
 190 het principe van informatieasymmetrie tussen de regulator en de gereguleerde. De DNB is
 191 immers beter geplaatst om op een verantwoorde manier om te gaan met de beschikbare
 192 middelen en de gevolgen te dragen voor zijn eigen acties. Verder moet de tariefmethodologie
 193 een stabiel regulatorisch kader voorzien waarbij de methode transparant en in de mate van het
 194 mogelijke stabiel en voorspelbaar is en niet beïnvloed wordt door tijdelijke effecten. Deze
 195 stabiliteit zal ook vertaald worden in stabiele distributienettarieven voor de netgebruikers waarbij
 196 schommelingen zoveel mogelijk zullen worden vermeden tenzij in het geval van bijzondere
 197 omstandigheden of een te korte regulatoire periode. Tot slot mag de tariefmethodologie niet
 198 voor extra administratieve lasten zorgen bij zowel de gereguleerde als bij de regulator.

199 De VREG heeft ervoor gekozen om af te stappen van het model van hybride tariefregulering dat
200 sinds kort nog werd toegepast door de CREG waarbij de nadruk vooral lag bij
201 rendementsregulering. Door te kiezen voor inkomstenregulering wil de VREG kostenefficiëntie
202 bij de DNBs stimuleren.

203 De eerste kostengroep, de exogene kosten, die ten laste komen van de DNBs zullen niet onder
204 deze reguleringsvorm vallen en zijn volledig voor rekening van de distributienetgebruikers
205 gezien de DNB hier zelf geen invloed op heeft. Het gaat hier om:

- 206 ■ kosten die het gevolg zijn van de door de transmissienetbeheerder aangerekende
207 transmissievergoeding,
- 208 ■ de verschuldigde belastingen (exclusief de vennootschapsbelasting) of andere bedragen die
209 geheven worden door publieke overheden maar waarvan een derde de belastingen draagt,
- 210 ■ lasten voor niet-gekapitaliseerd aanvullend pensioen of het pensioen van publieke sector,
211 verschuldigd krachtens statuten, CAOs of andere geformaliseerde overeenkomsten,
- 212 ■ kosten verbonden aan de door de overheid opgelegde openbare dienstverplichtingen (GSC
213 & WKC, premies rationeel energieverbruik, kWh hoeveelheid gratis elektriciteit, ...),
- 214 ■ de in het verleden, onder de vorige tariefreguleringen, opgebouwde regulatoire saldi
215 (exclusief de regulatoire saldi uit de periode van 2010-2014 gezien hiervoor nog een
216 juridisch proces lopende is).

217 De voorziene inkomsten uit de distributienettarieven zullen jaarlijks kunnen worden bijgestuurd
218 naargelang de evolutie van de exogene kosten en de werkelijke ontvangsten, om zo een
219 mogelijke tariefschok te kunnen vermijden.

220 De tweede kostengroep, de niet-exogene kosten, zullen wel onderworpen worden aan
221 inkomstenregulering waarvoor de VREG een kapitaalkostenvergoeding zal bepalen. Deze
222 kosten kunnen onderverdeeld worden in drie grote groepen: de afschrijvingen, de operationele
223 nettokosten en de kapitaalkostenvergoeding. De eerste twee kostengroepen worden door de
224 DNBs ex-post gerapporteerd aan de VREG. Onder operationele nettokosten worden ook alle
225 kosten opgenomen die verbonden zijn aan schade (negatieve kosten, in het geval ontvangen
226 schadevergoedingen) alsook de kosten voor desinvesteringen ook al worden deze in bepaalde
227 gevallen afgedwongen door externe factoren. Dit laatste was ook een discussiepunt dat een
228 aantal keer aan bod kwam tijdens de publieke consultaties. Het niveau van de
229 kapitaalkostenvergoeding wordt door de VREG voor alle DNBs op gelijke, niet discriminatoire
230 wijze berekend en vastgelegd. Hierbij speelt het niveau van de kapitaalkostenvergoeding een
231 niet te verwaarlozen rol gezien een te laag niveau ertoe kan leiden dat de DNB moeilijker
232 kapitaal kan aantrekken. Een te hoog niveau daarentegen trekt meer investeringskapitaal aan
233 dan noodzakelijk.

234 De laatste kostengroep, die van overige kosten, is volledig ten laste van de DNB en zal niet
235 gebruikt worden ter bepaling van het toegelaten inkomen.

236 De VREG zal dus bij het bepalen van het inkomen uit periodieke distributienettarieven per
237 regulatoire periode een onderscheid maken tussen exogene, niet-exogene en overige kosten.
238 In het geval van exogene kosten is het toegelaten inkomen volledig op maat van iedere
239 individuele DNB. Bij niet-exogene kosten zullen de inkomsten ontstaan uit een bevorderende
240 inkomstenregulering toepast op een groep van DNBs binnen dezelfde activiteit ter stimulering
241 van een efficiënte bedrijfsvoering.

242 Voor de exogene kosten mogen de DNBs jaarlijks een voorstel van budget ter goedkeuring
243 indienen bij de VREG. Voor de niet-exogene kosten houdt de VREG rekening met de evolutie

244 van de niet-exogene sectorkosten in de jaren voorafgaand aan de nieuwe regulatoire periode
 245 (boekjaren 2010 t.e.m. 2013) ter bepaling van het toegelaten sectorinkomen (via lineaire
 246 extrapolatie) gezien de kosten en de activa van de DNBs in deze periode het meest
 247 representatief zijn voor de vaststelling van de distributienettarieven voor de volgende periode.
 248 Het gebruikte mechanisme is voorspelbaar en stimuleert duurzame kostenbesparingen bij de
 249 DNB. Daarnaast zal er in de methodologie een x-factor worden opgenomen dat zal aangeven in
 250 hoeverre de DNB bijkomende inspanning dient te leveren om zijn efficiëntie en productiviteit te
 251 verhogen. Om rekening te houden met de inflatie is er binnen de tariefmethodologie een
 252 jaarlijkse aanpassing van het toegelaten inkomen ter dekking van niet-exogene kosten op basis
 253 van het laatste werkelijke inflatiecijfer. Betreffende de kwaliteitsterm (q) heeft de VREG binnen
 254 de huidige regulatoire periode besloten om deze gelijk te stellen aan de waarde 0 gezien het
 255 momenteel niet mogelijk is om per DNB de waarde van q-term te bepalen. Dit omwille van
 256 enkele redenen. Ten eerste is het voor de DNBs niet geweten op basis waarvan de hoogte van
 257 de kwaliteitsterm in het verleden zou bepaald worden. Gezien de term een beoordeling is van
 258 de in het verleden geleverde prestaties op het vlak van kwaliteit zou een retroactieve
 259 toepassing ervan als discriminatoir beschouwd kunnen worden. Ten tweede wil de regulator
 260 graag zekerheid hebben dat de kwaliteitsgegevens die op jaarbasis vanuit decretale verplichting
 261 door de DNBs worden gerapporteerd, betrouwbaar en vergelijkbaar zijn. Tot slot is er nood aan
 262 onderzoek om meer inzicht te krijgen in de perceptie van de distributienetgebruikers over de
 263 kwaliteit van de dienstverlening van de DNBs en de waarde (in monetaire termen) die ze
 264 daaraan hechten .

265 **4 Bespreking consultaties**

266 In dit hoofdstuk zullen de belangrijkste opmerkingen alsook de reacties op deze opmerkingen
 267 door de regulator, waar mogelijk per thema, kort worden toegelicht. Deze beschrijving is niet
 268 exhaustief. Er is ook voor gekozen om de eerder technische aspecten hier niet te bespreken ter
 269 bevordering van de leesbaarheid van het document. Een gedetailleerd bespreking van deze
 270 reacties en opmerkingen is terug te vinden in de consultatieverslagen gepubliceerd door de
 271 VREG. Omdat het doel van iedere consultatieronde verschilt zullen de resultaten van de
 272 consultaties afzonderlijk worden besproken om mogelijke verwarring te vermijden. De 2^{de}
 273 consultatieronde wordt in dit deel niet besproken gezien de beperkte omvang van de consultatie
 274 en omdat de resultaten reeds in het vorige hoofdstuk werden behandeld.

275 **4.1 Consultatie voor het voorstel van de methode tot vaststelling van de** 276 **distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas**

277 **Opmerkingen waarvoor de VREG geen actie ondernam**

278 Een nieuwe tariefmethodologie zou volgens de belanghebbenden meer risico met zich
 279 meebrengen voor de DNBs. Daarnaast werd er in een aantal opmerkingen vaak verwezen naar
 280 de vorige tariefmethodologie. De VREG nuanceerde deze stelling door te melden dat voor een
 281 groot deel van de kosten (exogene kosten) de risico's voor de DNBs beperkt zijn. Deze kosten
 282 zouden met de nieuwe methode zelfs sneller worden doorgerekend aan de eindklanten. Voor
 283 de niet-exogene kosten bestaat er een vorm van nacalculatie waardoor de inkomsten worden
 284 bepaald uit de hoogte en de evolutie van de recente kosten. Tevens moest er van de
 285 opportuniteit (staats Hervorming) gebruik gemaakt worden om de methodologie van
 286 economische regulering kritisch te evalueren.

287 Een aantal van de opmerkingen van de belanghebbenden kwamen neer op de vraag om
288 bepaalde kosten op een andere wijze te benaderen maar ook om ze onder een andere
289 categorie te plaatsten (exogeen vs. niet-exogeen). Dit hield ook in dat bepaalde kosten
290 afzonderlijk zouden moeten beoordeeld worden door de regulator. De VREG verklaarde dat de
291 regulator altijd met een informatieachterstand kampt ten opzichte van de gereguleerde. Het
292 wegwerken van deze informatieachterstand vraagt veel tijd en middelen, hetgeen in de huidige
293 situatie niet mogelijk is maar ook niet bedoeling kan zijn. Daarnaast vroegen de
294 belanghebbenden zich af hoe de regulator rekening ging houden met toekomstige kosten die
295 kunnen ontstaan door bepaalde gebeurtenissen of ontwikkelingen. De VREG repliceerde dat
296 voor nieuwe gereguleerde activiteiten de kosten altijd zullen worden ondergebracht onder de
297 exogene of niet-exogene kosten maar dat men onmogelijk rekening kan houden met nog niet
298 gekende, onzekere toekomstige gebeurtenissen.

299 Sommige reacties hadden betrekking op elementen die geen onderdeel uitmaakten van de
300 tariefmethodologie, niet of onvoldoende gemotiveerd waren (ook al zouden de opmerkingen
301 een belangrijke impact kunnen hebben), te algemeen en subjectief van aard waren, of buiten de
302 bevoegdheid van de VREG vielen. Bijgevolg kon de consultatietekst hieraan niet aangepast
303 worden.

304 **Opmerkingen die aanpassingen vroegen**

305 Enkele reacties van de belanghebbenden resulteerden in aanpassingen en ook een betere
306 beschrijving van wat er onder exogene kosten wordt verstaan gezien de beschrijving, zoals
307 deze opgenomen in de consultatietekst, voor verwarring zorgde.

308 Daarnaast, werd de bezorgdheid geuit over het feit dat er binnen de voorgestelde
309 tariefmethodologie extra afschrijvingen ten gevolge van desinvesteringen niet meegenomen
310 werden in de berekening van de volgende distributietarieven, hetgeen werd gepercipieerd als
311 een breuk met de regulering uit het verleden. De kans zou bestaan dat investeerders de
312 wijziging zouden zien als iets dat tot een verhoogd regulatorisch risico zou leiden bij de DNBs. Dit
313 zou resulteren in minder autofinanciering bij de DNBs alsook zouden de investeerders hogere
314 rendementseisen stellen. De VREG begreep de bezorgdheid en besloot om een aanpassingen
315 van de tariefmethode om afboekingen van de meerwaarden voor desinvesteringen, te
316 beschouwen als niet-exogene kosten, in overweging te nemen

317 Er werd ook gevraagd om de kosten van desinvesteringen mee nemen als relevante kosten. De
318 VREG wees erop dat de DNBs zelf verantwoordelijk zijn voor hun beslissingen m.b.t.
319 desinvesteringen maar toonde begrip voor situaties waarbij desinvesteringen door de hogere
320 overheid werden opgelegd omwille van verplichte vervangingsinvesteringen. De VREG
321 oordeelde dat een toewijzing tot niet-exogene kosten in overweging zou kunnen genomen
322 worden. Een toewijzing tot exogene kosten zou echter niet opportuun zijn.

323 Voor opmerkingen rond de lengte van de reguleringsperiode waarbij er een voorkeur leek te zijn
324 om de eerste regulatorische periode te beperken, was het nog niet duidelijk of deze tot een
325 aanpassing zouden leiden.

326 **Opmerkingen waar verder onderzoek voor nodig was**

327 Een deel van de reacties hadden betrekking op de berekening van de wacc waarde voor
328 kapitaalkosten. De VREG heeft laten weten dat in de consultatietekst reeds aangegeven werd
329 dat voor de berekening van deze waarde meer onderzoek voor nodig was. Echter zal er met
330 een aantal reacties en opmerkingen binnen het onderzoek rekening mee worden gehouden.

331 Gezien de vele vragen en onduidelijkheden rond de vergoeding voor kwaliteit had de VREG
332 besloten om de vertaling van kwaliteit naar geldelijke kwantiteit verder te onderzoeken.
333 Verder onderzoek werd ook nodig geacht voor opmerkingen die betrekking hadden op de
334 boekhouding met name de in het voorstel opgenomen boekhoudkundige voorschriften, de wijze
335 van rapportering en het toezicht daarop door een revisor, de onduidelijkheden omtrent de
336 berekening van de RAB en de invloed van desinvesteringen en de doorrekening van stranded
337 costs i.v.m. pensioenverplichtingen.

338 **4.2 Consultatie voor het vaststellen van de methode ter vaststelling van de** 339 **distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste** 340 **reguleringsperiode 2015-2016.**

341 Net zoals dit het geval was bij de eerste consultatie hadden een aantal reacties betrekking op
342 aspecten die geen onderdeel uitmaakten van de tariefmethodologie, niet of onvoldoende
343 gemotiveerd waren of buiten de bevoegdheid van de VREG vielen. Hierdoor was het niet
344 mogelijk om deze opmerkingen te verwerken in de voorgestelde methodologie. Een deel van de
345 opmerkingen viseerden bepaalde onduidelijkheden binnen de tekst. Waar nodig werd de tekst
346 aangepast om hieraan tegenmoet te komen.

347 **Kapitaalkostenvergoeding**

348 De belanghebbenden hadden vragen bij de effectiviteit van een kapitaalkostenvergoeding ter
349 stimulering van kostenefficiëntie bij de DNBs gezien de hoogte van de
350 kapitaalkostenvergoeding en het gebrek aan concurrentie tussen de DNBs onderling. De VREG
351 oordeelde dat het gebruik van een kapitaalkostenvergoeding, waardoor de inkomsten van een
352 DNB worden geplafonneerd, onredelijke en niet noodzakelijk kosten voor de DNB
353 onaantrekkelijk maakt en deze ook aanzet om efficiënter om te gaan met de beschikbare
354 middelen. Door ervoor te opteren om te werken met gemiddelde sectorkosten ter bepaling van
355 het toegelaten inkomen van iedere DNB, zou een meer dan gemiddelde toename van de kosten
356 niet resulteren in een evenredige toename van de distributienettarieven. Hierdoor treedt de DNB
357 in een vorm van competitie met andere DNBs. Bijgevolg was de VREG van mening dat de
358 voorgestelde tariefmethodologie niet aangepast diende te worden.

359 **Informatieasymmetrie**

360 Het wegwerken van de informatieachterstand tussen de regulator en de DNBs zou een prioriteit
361 moeten zijn zodat de DNBs geprikkeld zouden worden om efficiënter te werken. Daarnaast
362 ontstaat de indruk dat de regulator het principe van informatieasymmetrie inroept om
363 verantwoordelijkheid te ontlopen. Het zou tevens ook de taak van de regulator moeten zijn om
364 uitspraak te doen over de redelijkheid en de noodzakelijkheid van de kosten. De VREG ging
365 akkoord met de visie dat inzicht in de kosten van de DNBs nuttig en soms noodzakelijk is maar
366 wees er tegelijkertijd op dat het principe van informatieasymmetrie niet volledig kan worden
367 opgeheven. Indien de regulator zich in extreme mate zou bemoeien met de interne werking van
368 de DNBs, zou dat het risico op regulatory capture verhogen. Daarnaast is de kost om deze
369 informatieasymmetrie weg te werken, niet te verwaarlozen gezien er van de regulator in een
370 dergelijke situatie wordt verwacht dat hij evenveel kennis zou moeten hebben als het
371 management van elke DNB. Door te werken met inkomstenplafonds is het de
372 verantwoordelijkheid van de DNB om de juiste beslissingen te nemen gezien de DNB wordt
373 gestimuleerd om efficiënter te werken hetgeen resulteert in een hogere winst en op termijn leidt
374 tot betere distributienettarieven voor de eindgebruikers. De DNB is dan ook beter geplaatst om

375 uitspraken te doen over de redelijkheid en de noodzakelijkheid van de kosten. Rekening
376 houdende met de vorige argumentatie werd door de VREG besloten om deze reacties niet te
377 verwerken in de tariefmethodologie.

378 **Niet-exogene en exogene kosten**

379 Een deel van de belanghebbenden waren van mening dat een aantal kosten eerder beschouwd
380 zouden moeten worden als exogene kosten. Dit had betrekking op de volgende kosten: de
381 financieringskosten, de aanleg en terugname van provisies, de kosten van netverliezen, het
382 saldo van de aan- en verkoop van energie ten behoeve van sociale klanten, de
383 transmissiekosten in het geval van doorvoer, de overige kosten i.v.m. openbare
384 dienstverplichtingen zoals de administratieve en behandelingskosten en de schade- en
385 forfaitaire vergoedingen. De VREG vond het enkel noodzakelijk om binnen de
386 tariefmethodologie een aanpassing door te voeren m.b.t transmissiekosten in het geval van
387 doorvoer zodat deze ook als exogeen zouden worden beschouwd. Voor de rest van de
388 opmerkingen werd een aanpassing van de tariefmethodologie niet nodig geacht omdat het
389 beheer van deze kosten onderdeel uitmaakt van het gedachtengoed achter de
390 inkomstenregulering. Betreffende mogelijke toekomstige kosten, zoals bv. eenmalige
391 kostenpieken, wenste de VREG nogmaals te verduidelijken dat het niet altijd mogelijk is om
392 rekening te houden met toekomstige kosten gezien hun vaak onvoorspelbare karakter.
393 Daarnaast houdt het mechanisme van de tariefmethodologie reeds rekening met mogelijke
394 schommelingen in de hoogte van niet-exogene kosten.

395

396 **Regulatoire saldi**

397 Tijdens de consultatie werd door de bevroagden meermaals gevraagd om de regulatoire saldi
398 van de jaren 2010-2014 ook door te rekenen in de nieuwe distributienettarieven. De VREG
399 begreep de bezorgdheid maar was tegelijkertijd ook genoodzaakt om te wijzen op het feit dat er
400 nog steeds veel onduidelijkheden bestaan rond deze saldi en wenste eerst de uitkomst af te
401 wachten van het lopend juridisch proces m.b.t. de vaststelling van de hoogte van deze saldi.

402

403 **Toegelaten inkomen**

404 Er waren een aantal vragen en opmerkingen in verband met het toegelaten inkomen en de x-
405 factor. Het was niet geheel duidelijk hoe de bepaling van de toegelaten inkomsten de DNBs kon
406 aanzetten om hun kosten te verminderen. Een individuele efficiëntiescreening leek volgens de
407 belanghebbenden hiertoe een oplossing te bieden. Daarnaast zou het werken met een globale
408 x-waarde DNBs bestraffen die reeds in het verleden belangrijke efficiëntieverbetering hadden
409 doorgevoerd. De VREG achtte een individuele efficiëntiescreening niet opportuun omdat het
410 voorgestelde mechanisme aan de DNBs voldoende prikkels zou moeten geven voor een
411 efficiëntere werking. Efficiëntiestudies dragen ook een risico met zich mee gezien men deze
412 volgens meer dan één methode kan uitvoeren met elk haar voor- en nadelen. Het is volgens de
413 regulator een bijzondere uitdaging om het geheel van een DNB uit te drukken en te
414 rangschikken volgens een percentage kostenefficiëntie. Daarbij is het niet onwaarschijnlijk dat
415 dergelijk resultaat juridisch zal worden betwist.

416

417 **Kwaliteitsbewaking**

418 Van een aantal bevroagden kwam het verzoek om in de q-term ook een correctiemogelijkheid in
419 te bouwen voor de informatieachterstand van de regulator maar ook om netverliezen op te
420 nemen als één van de parameters voor de bepaling van de q-term. De VREG besloot echter om

421 geen wijzing aan te brengen aan de tariefmethodologie omdat de voorgestelde aanpassingen
422 onvoldoende gemotiveerd werden en het niet duidelijk was op welke manier men deze
423 aanpassingen zou kunnen verwerken in de tariefmethodologie.

424

425 **Capaciteitsgericht nettatarief**

426 Tot slot merkten enkele belanghebbenden op dat er in de voorgestelde tariefstructuur geen
427 sprake is van een capaciteitsgericht tarief. De VREG erkende dat er binnen de huidige
428 methodologie nog geen echte verschuiving is richting een capaciteitsgericht tarief ook al kan dit
429 belangrijke voordelen bieden (ook binnen het model van inkomstenregulering). Er werd hier
430 bewust voor gekozen gezien het korte tijdsbestek tussen de overdracht van de bevoegdheid en
431 de datum waarop vorige distributienettarieven afliepen. De overgang naar een meer
432 capaciteitsgericht tarief vraagt immers de nodige voorbereidingstijd in de sector, bij de DNBs en
433 ook de leveranciers. Een aanpassing van de tariefstructuur richting een meer capaciteitsgericht
434 nettatarief kon wel worden voorbereid voor implementatie bij het live gaan van de MIG6 voorzien
435 op 01/01/2017. Wel werd door de VREG besloten om binnen de voorgestelde methodologie
436 over te stappen op een aanvullend capaciteitstarief voor prosumënten met terugdraaiende
437 tellers na opmerkingen van enkele belanghebbenden.